

Krakau

- [Algemeen](#)
- [Arsenal](#)
- [Arsenal Królewski](#)
- [Babacane](#)
- [Brama Florianska](#)
- [Collegium Juridicum](#)
- [Collegium Maius](#)
- [Collegium Minus](#)
- [Collegium Novum](#)
- [Czartoryski paleis](#)
- [Dom Jana Mateiki](#)
- ['Grijze Huis'](#)
- [Hetmans huis](#)
- [Hippolitus huis](#)
- [Jama Michalikowa](#)
- [Katedraal](#)
- [Kazimierz](#)
- [Klasztor Bernardynów](#)
- [Kościół Misjonarzy](#)
- [Kollptaj Lyceum](#)
- [Koninklijk kasteel](#)
- [Koninklijke vertrekken](#)
- [Kościół Dominikanów](#)
- [Kościół Florianski](#)
- [Kościół Franciszkanów](#)
- [Kościół Mariacki](#)
- [Kościół Pijarów](#)
- [Kościół Poreformacki](#)
- [Kościół sw. Anny](#)
- [Kościół sw. Andrzeja](#)
- [Kościół sw. Barbary](#)
- [Kościół sw. Idziego](#)
- [Kościół sw. Józefa](#)
- [Kościół sw. Krzyza](#)
- [Kościół sw. Marka](#)
- [Kościół sw. Wojciecha](#)
- [Kotściół s.s. Piotra i Pawła](#)
- [Krzystofory paleis](#)
- [Lamelli huis.](#)
- [Lubomirski-paleis](#)
- [Maagd van de Sneeuwkerk](#)
- [Montelupi huis.](#)
- [Morsztyn paleis](#)
- ['Onder het gouden hoofd'](#)
- [Palac Biskupów](#)
- [Pelac Sztuki](#)
- [Pod Baranami](#)
- [Pomnik Grunwaldzki.](#)
- [Stary Teatr](#)
- [Slowacki theater](#)
- [Spis paleis](#)
- [Sukiennice](#)
- [Szober huis](#)
- [Wielopolski paleis](#)
- [Wieza Ratuszowa](#)
- [Wierzynek](#)
- [Wodzicki paleis](#)
- [Wolodkowicz paleis](#)
- [Wypianski museum](#)
- [Zbraski paleis](#)

Bezienswaardigheden

Alegemene Bezienswaardigheden van Krakau.

- De interessantste manier om Krakau te verkennen is het volgen van de zogenaamde koninklijke route.
- Dit is ook een uitstekende route voor een stadswandeling.
- Als u de route volgt, komt u langs de mooiste kerken, paleizen en andere monumenten.
- De route begint bij de Florianus kerk op het plac Jana Matejki en gaat door de Barbacane, via de Florianska, over de Markt naar de Grodzka.
- Hij eindigt bij de Wawel-heuvel, met het koninklijk slot en de kathedraal.
- Indien uw bezoek aan Krakau te kort is om alle monumenten te bezoeken, dan raden wij u aan in ieder geval Wawel, de Mariakerk, de kerken van de franciscanen en dominkanen, de schilderijencollecties in het Czartoryski museum en de Lakanhal te bezoeken.

Arsenal. (Arsenaal)

- Het arsenaal werd gebouwd in 1565.
- Toen prins Wladyslaw Czartoryski in 1876 zijn kunstcollectie naar Krakau bracht, werden het Arsenaal, de Timmermans- en de Touwmakers toren en een klein klooster in de Pijarskastraat tegenover het Czartoryski paleis, aan hem ter beschikking gesteld.
- De gebouwen werden als museum geschikt gemaakt endoor middel van een overdekte gang (over de Mica Pijarska) met het paleis verbonden

Arsenal Królewski. (Koninklijk Arsenaal)

- Het voormalig paleis van de primaat was ondergebracht in een wapenhuis dat in de 16de eeuw door koning Zygmunt I Stary gebouwd werd.
- Het mooie authentieke portaal is het enige van waarde dat bewaard is gebleven.

Barbacane.

- Dit is een restant van de verdedigingswerken van de stad en de grootste in zijn soort in geheel Europa.
- De huidige vorm gaat terug tot een verbouwing in 1498.
- Het is een bakstenen bastion, dat bestaat uit een vierkant en een rond gedeelte met zeven torentjes.
- In de bovenkant van de muur zijn 130 openingen uitgespaard, waardoor de vijand kon worden beschoten.
- Op de binnenplaats worden in de zomer verschillende openluchtevenementen georganiseerd.
- De stad, en dus ook de Barbacane, waren oorspronkelijk door water omgeven.
- Om de stad binnen te gaan moest men over een brug, daarna door de barbacane, en dan over een tweede brug naar de Florianus poort.
- Het grootste deel van de stadsmuren werd afgebroken in het begin van de 19de eeuw.
- Waar dit verdedigingswerk met zijn gracht zich vroeger bevond, werd een parkgordel aangelegd, de Planty.

Verdedigingstoren.

- Aan het eind van de 15de eeuw werd de Florianus poort met deze halfronde toren versterkt.

Brama Florianska. (Florianus poort)

- Deze stadspoort werd in 1317 gebouwd.
- Aan het eind van de 17de eeuw werd hij verhoogd.
- Bij die verbouwing werd aan de zijde van de Florraoskastraat een reliëf met de heilige Florianus aangebracht.

Collegium Juridicum.

- Dit universiteitsgebouw ontstond in 1403 als zetel van de juridische faculteit.
- Hier woonden en onderwezen de professoren het (kanonieke) recht.
- Het bouwwerk heeft een renaissancistische binnenplaats en, ondanks verschillende verbouwingen, nog mooie gotische delen.
- Achter het Collegium Juridicum loopt de ulica Kanonicza, de schilderachtigste straat van Krakau.
- Deze straat dankt zijn naam aan het feit dat hier vroeger de kanunniken van de kathedraal woonden.
- Er staan veel goed bewaard gebleven huizen uit de 15de en 16de eeuw.
- Onderzoek heeft aangetoond dat al deze huizen vroeger loggia's, binnenplaatsen, portalen en beschilderingen hadden.
- Vaak liggen die nu verscholen achter dikke lagen kalk.
- Bijna alle gebouwen hebben portalen met wapens die vroeger als huisnummers fungeerden.
- Sommige huizen zijn inmiddels gerestaureerd en het loont een blik te werpen in de fraaie binnenplaatsen.

Collegium Maius.

- In 1364 stichtte koning Kazimierz III Wielki de eerste universiteit van Polen omdat de snel groeiende staat een efficiënt overheidsapparaat, goed opgeleide officieren en goede leerkrachten vereiste.
- Door bemiddeling van koningin Jadwiga kocht koning Jagiello rond 1400 een plein met huizen op de hoek van de ulica sw Anny en de Jagiellonska voor een passende behuizing van de universiteit.
- Deze had toen drie faculteiten: een juridische, een medische en een filosofische, en al snel werd een theologische daaraan toegevoegd.
- In 1405 werd hier de eerste Europese leerstoel voor wiskunde en astronomie gesticht.
- De roem van de universiteit reikte tot ver over de grenzen en trok studenten aan vanuit geheel Europa.
- Aan het eind van de 15de eeuw bestond bijna de helft van de studenten uit buitenlanders.
- Tijdens de Renaissance kwam het in de 16de eeuw tot een enorme uitbreiding van het aantal studenten.

Polen korte beschrijving van Krakau

- De jezuiten stichtten tijdens de Contrareformatie in Krakau een eigen instelling voor hoger onderwijs en hoewel de universiteit haar leidende rol bleef behouden, brokkelde het wetenschappelijk niveau langzamerhand af.
- In 1773 kreeg de Jagielloonse universiteit een nieuwe rector: Hugo Kollataj.
- Dit was een verlicht man die enkele hervormingen doorvoerde zodat de universiteit weer aan de top werd teruggebracht.
- Het instituut kreeg laboratoria, ziekenhuizen en een sterrenwacht.
- Het gebouw van het Collegium Maius geldt als één van de mooiste voorbeelden van profane gotische architectuur en is één van de weinige overgebleven middeleeuwse universiteitsgebouwen.
- Het heeft het karakter van een klooster.
- Dat is niet zo vreemd, want tot het eind van de 18de eeuw waren alle professoren geestelijken.
- De binnenplaats wordt omgeven door 15de eeuwse arcades.
- De collegezalen bevonden zich op de begane grond.
- De representatie vertrekken en de vertrekken van de professoren lagen daarboven.
- Achter de goudomlijste deur op de eerste verdieping bevindt zich de bibliotheek met boeken, wetenschappelijke instrumenten en, direct rechts van de deur, een portret met het Jagielloonse koningspaar, de schenkers van het universiteitsgebouw.
- De Stuba Communis was vroeger de gemeenschappelijke eetzaal van de professoren.
- De trap en de betimmeringen zijn 17de eeuws.
- U ziet in de zaal zilveren vaatwerk en (in de kast rechts van de trap) kostbare stenen en objets d'art.
- Boven het renaissanceportaal staat het devies van de universiteit: Plus ratio quam vis (Kennis is meer dan kracht).
- De schatkamer in de voormalige woonvertrekken van de professoren herbergt een fraaie collectie rectorenscepters, de scepters van koningin Jadwiga en kardinaal Olesnicki die het wapen vormen van de universiteit, kerkzilver, globes (waaronder de zogenaamde Jagielloonse globe uit 1510 met de eerste weergave van Amerika), klokken en meubels, zoals een tafel uit Augsburg met een afbeelding van koning Jan Sobieski en de vier seizoenen.
- De aula bevindt zich in het onderste deel van het gebouw dat aan het begin van de 16de eeuw werd voltooid.
- Deze zaal wordt gebruikt voor promoties en andere belangrijke universtitaire gebeurtenissen.
- Zij is rijk versierd met een fraai cassetteplafond en een serie portretten van koningen, bisschoppen, rectors en professoren.
- In het toeristenseizoen worden tussen 11.00 en 14.30 uur rondleidingen gegeven.

Polen korte beschrijving van Krakau

- Kaartjes koopt u bij het secretariaat, bereikbaar via de erker op de tweede verdieping.
- De rondleiding begint bij de goudomlijste deur.
- Rechts van het Collegium Maius staat het Nowodorski Lyceum.
- Deze school om leerlingen op te leiden voor de universiteit werd gesticht in 1586.
- Het gebouw kwam gereed in 1639 en heeft een mooie binnenplaats en trappenhuis.

Collegium Minus.

- Dit bouwwerk huisvestte in de 15de eeuw de faculteit van de vrije kunsten.
- Het werd in de 17de en nogmaals in de 18de eeuw verbouwd.
- In de 19de eeuw studeerde Jan Matejko hier aan de faculteit der Schone Kunsten.
- In de Planty staat schuin tegenover het gebouw een monument voor Copernicus dat in 1900 werd gemaakt door de beeldhouwer Cyprian Godebski.
- Het toont de geleerde als student aan de universiteit.

Collegium Novum.

- Dit universiteitsgebouw werd in 1883 in neo-gotische stijl gebouwd.
- In de grote aula hangt een serie schilderijen die de geschiedenis van de universiteit illustreert.

Czartoryski paleis.

- Het neo-gotische uiterlijk van de residentie is in 1879 door samenvoeging van drie reeds bestaande huizen ontstaan.
- Het Czartoryski museum is het oudste museum in de stad.
- Voor Europese begrippen is het misschien niet zo imposant, maar u moet bedenken dat het museum werd gesticht in de 19de eeuw, toen Polen verdeeld was tussen de drie buitenlandse machten, terwijl géén van de bezetters erg happig was op het verzamelen en tentoonstellen van Poolse kunst.
- Toen bij de delingen de belangrijkste maecenas, het koninklijk hof, wegviel, nam de verlichte adel de bescherming van de Poolse kunst op zich.
- In deze tijd ontstonden vele particuliere collecties.

Czartoryski paleis

Polen korte beschrijving van Krakau

- Voorbeelden daar van zijn de verzamelingen van de Lubomirski's in Lwów, de Zamoycki's in Kórnik en de Potocki's in Wilanów. Prinses Izabella Czartoryska Flemming legde in Pulawy een verzameling aan waarvan hier nu een deel is te zien.
- Tot de bekendste werken behoren Leonardo da Vinci's portret van Cecilia Gallerani dat meestal 'Dame met de hermelijn' wordt genoemd, en Rembrandts 'Barmhartige Samaritaan'.
- Behalve West Europese schilderkunst, omvat de collectie ook een belangrijke hoeveelheid Poolse schilderkunst en voorwerpen die met grote figuren uit de vaderlandse geschiedenis verbonden zijn.

Dom Jana Matejki. (Jan Matejko huis)

- Het voormalige woonhuis van de schilder Jan Matejko (1838-1893) werd in de 16de eeuw in de ulica Florianska gebouwd.
- De opvallende neo barokke façade met een schilderspalet boven de balkondeur is door de schilder zelf ontworpen.
- Zeven jaar na zijn dood werd er een museum geopend met herinneringen aan Jan Matejko.
- De woning is een mooi voorbeeld van een voor Krakau kenmerkend herenhuis.

'Onder de klokken'.

- In dezelfde straat ziet u op nummer 24 een voorbeeld van een fraai 'embleem'.
- De emblemen, die u ook op andere huizen ziet, fungeerden als huisnummers en winkelaanduidingen.
- Dit huis heeft een embleem in de vorm van drie klokken, aangezien het vele eeuwen lang het huis en atelier was van één van de bekendste klokkengieters families van de stad.

'Onder de roos'.

- Het hotel pod Róza op nummer 14 is één van de oudste hotels in Krakau.
- Er logeerden veel illustere gasten, zoals tsaar Alexander I en Franz Liszt.
- De gotische kelder van het hotel is verbouwd tot een theater.
- Op de straathoek van het tegenoverliggende huis (nummer 17) hangen oude kettingen.
- Het zijn overblijfselen van de kettingen die in tijden van oorlog en opstanden werden gebruikt om de straten te versperren.

Jan Matejko huis

- Het bouwwerk op de hoek van de markt heeft zijn naam 'Onder de Moren' te danken aan het reliëf op de eerste verdieping.

'Grijze Huis'.

- Dit gebouw (Rynek 6) werd rond 1300 gebouwd en is één van de oudste huizen van de stad.
- Binnen de muren zijn gotische gewelven en renaissancistische plafonds bewaard gebleven.
- De façade werd in de 17de eeuw verbouwd.
- Uit deze tijd stamt ook het barokke portaal rechts.
- In de loop der eeuwen wisselde het pand enkele malen van eigenaar.
- De magnatenfamilie Zebrzydowski had hier bijvoorbeeld enige tijd zijn stedelijke residentie.
- Henri van Valois, de eerste gekozen koning van Polen en de latere Franse koning Henri III, werd in 1574 in dit huis vorstelijk onthaald.
- In 1798 was het hoofdkwartier van Kosciuszko er gevestigd en ook de opstandelingen van 1846 hadden hier een steunpunt.

Hetmans huis.

- Het befaamde Hetmans huis werd gebouwd in de 14de eeuw.
- Uit deze tijd stammen ook de fraaie gewelven van de ruimtes op de begane grond.
- De sluitstenen zijn voorzien van de wapens van de provincies van het koninkrijk Polen.
- Hier woonden de zogenaamde 'veldhetmans', terwijl de 'kroonhetmans' op Wawel woonden.
- Via de binnenplaats kunt u in de kelderruimtes komen.

Hippolitus huis

- Dit huis staat langs de toegang tot een pleintje, dat in 1802 werd aangelegd op de plaats van het kerkhof van de Mariakerk.
- De binnenplaats heeft een houten galerij uit de 17de eeuw.
- Het fraaie interieur van het Hippolitus huis kunt u bezichtigen.
- Op de eerste verdieping bevindt zich een zaal met stucwerk en fresco's van Baldassare Fontana.
- Het daarnaast gelegen huis (nr. 4) was de woning van de prelaat van de Mariakerk.
- Het werd gebouwd in 1618.
- Het gebouw is bekroond met wat bekend staat als een Krakause attica.

Jama Michalikowa.

- De ulica Florianska werd aangelegd als onderdeel van het stadsplan van 1257.
- De huizen in de straat waren oorspronkelijk allemaal gotisch, maar de meeste werden in de daaropvolgende periodes veelal aan de toen heersende smaak aangepast.
- Restauratiewerkzaamheden hebben oude gevels, portalen en vensteromlijstingen aan het daglicht gebracht.
- Het huis 'Jama Michalikowa' werd beroemd toen Jan Michalik hier in 1895 een café opende dat al snel het trefpunt was van kunstenaars uit Krakau.
- De Jugendstijlrichting is een ontwerp van Franciszek Macroski.
- In 1905 begon een groep artiesten hier het literaire cabaret 'De groene luchtballon'.
- Dit was een extravagant cabaret dat iets geheel nieuws was voor het oude 'heilige' Krakau.
- Het café bestaat nog steeds en vormt een gezellig trefpunt in de stad.
- De cabaretraditie wordt nu voortgezet door het 'Jams Michalikowa cabaret'.

Katedra. (Kathedraal)

- Totdat de koninklijke residentie in de 17de eeuw naar Warschau werd verplaatst, bestuurden de Poolse hertogen en koningen hun grote rijk vanuit de heuvel Wawel.
- Wawel is zowel het symbool van de kerkelijke als van de wereldlijke machten wordt jaarlijks doormeer dan twee miljoen belangstellenden uit binnen- en buitenland bezocht.
- U bereikt de ingang van het Wawel complex over een pad aan de noordzijde van de heuvel.
- U passeert het monument van Kosciuszko en gaat dan door de Wazapoort uit 1595.
- Direct aan de linkerkzijde ligt de kathedraal.
- U kunt op Wawel veel bezichtigen, maar in ieder geval mag u het koninklijk slot en de kathedraal niet missen.
- Als u nog even moet wachten nadat u een kaartje heeft gekocht, is dat een goede gelegenheid om langs de muren van de vesting te lopen en te genieten van het uitzicht over de Wisla en de omgeving van Krakau.

Polen korte beschrijving van Krakau

- De heuvel werd al in de 8ste eeuw bewoond door de stam der Wislanie.
- In de 10de eeuw werd het één van de hertogelijke residenties en in het jaar 1000 kregen de bisschoppen van Krakau er hun zetels.
- Rond 1020 begon Boleslaw I Chrobry met de bouw van de eerste stenen kathedraal.
- De tweede kathedraal werd gebouwd rond 1100.
- Na een brand werd in 1320 begonnen met de bouw van de huidige gotische kathedraal.
- Onder koning Kazimierz III Wielki vond op de Wawel een grote uitbreiding plaats die het gevolg was van de reorganisatie van de staat en de erkenning van Krakau als hoofdstad.
- De kathedraal werd de slotkerk en de plaats waar koningen werden gekroond en begraven.
- Zoals in veel belangrijke oude gebouwen is ook in deze bisschopskerk de architectuurgeschiedenis af te lezen.
- De kathedraal, die gotisch van vorm is, is in latere periodes steeds meer verfraaid.
- Door de beperkte ruimte op de Wawelheuvel was uitbreiding niet mogelijk.
- De kathedraal heeft daardoor zijn gotische grondvorm behouden, maar is wel omgeven door kapellen uit latere periodes, die allemaal enige aandacht waard zijn vanwege hun rijkdom aan kunstwerken van de meest vooraanstaande kunstenaars.
- De grote deuren van de hoofdingang van de kathedraal dragen het monogram van koning Kazimierz, die de deuren heeft geschonken ter gelegenheid van de wijding van de kerk in 1364.
- De kerk heeft de vorm van een drieschepige basilica met een kooromgang en een krans van 18 kapellen.
- Het transept steekt niet buiten de muren en wordt alleen aangegeven door de hoogte van de muren en het verspringen van de traveeën.
- Aan de rechterzijde van het schip staat de gotische sarcofaag van koning Jagiello.
- Hij is overdekt met een renaissancebaldakijn dat wordt gedragen door acht zuilen.
- Het is een werkstuk van Giovanni Cini uit Siena.
- Het 20ste eeuwse monument links is opgericht voor koning Wladyslaw Waretńczyk.
- De tapijten in het schip tonen scènes uit het leven van Jacob.
- Zij werden rond 1750 in Brussel vervaardigd.
- In de viering staat de overwelfde tombe van de heilige bisschop Stanislaw Szczepanski, die in 1630 door Giovanni Trevano werd ontworpen.
- Deze Krakause bisschop werd in 1253 heilig verklaard, waarna zijn stoffelijke resten in het midden van de kathedraal zijn geplaatst.

Polen korte beschrijving van Krakau

- Volgens de Griekse traditie werd het graf van de heilige Stanislaw het altaar van het land: Ara Patriae.
- Koningen legden op dit altaar de banieren die zij op de vijand hadden veroverd.
- De grafkist is een werkstuk van de Nederlander Pieter van der Rennen uit 1669.
- Deze kunstenaar was werkzaam in Gdansk.
- De reliëfs met scènes uit het leven van de bisschop werden in Augsburg vervaardigd.
- De renaissancekoorbanken, de preekstoel en het hoogaltaar in het koor zijn vervaardigd rond 1620.
- Rechts, op de plaats waar vroeger de koning plaatsnam staat nu de bisschopszetel, daar tegenover, op de vroegere plaats van de bisschopszetel staat nu het beeld van de oorlogsheld/verzetsstrijder kardinaal Adam Sapieha (1951).
- De rondleiding door de kathedraal begint aan de linkerzijde van de kerk.
- De kathedraal wordt vaak druk bezocht en als u zich met de stroom mensen door het ambulatorium probeert heen te persen om de kapellen te bekijken, vergeet u dan niet om ook acht te slaan op de grafmonumenten die tegenover de kapellen zijn opgesteld.
- Het zijn één voor één prachtige kunstwerken, die door de beste kunstenaars uit het land zijn gemaakt.
- De eerste kapel aan de linkerzijde is de Drievuldigheidskapel.
- Deze werd, evenals zijn pendant, tegen de kerk aangebouwd.
- De muurschilderingen werden in het begin van deze eeuw aangebracht door Tetmajer.
- Het beeld van Wladyslaw Potocki is vervaardigd door de bekende Deense beeldhouwer Thorwalden.
- Daarna volgt de Czartoryski kapel, die onder de Salomonstoren ligt (met een trap uit de crypte) en de Maciejowski kapel, die rond 1550 door Padovano werd ontworpen.
- De barokke Lipski kapel, gebouwd naar een ontwerp van Placidi, is bekend om zijn mooie lichtinval.

Polen korte beschrijving van Krakau

- De grafmonumenten zijn van bisschop Andrzej Lipski (1634) en kardinaal Jan Aleksander Lipski (1734).
- Na de kapel van de familie Skotnicki, met een sentimenteel 19de eeuwse monument in Carrara-marmer, volgt die van bisschop Andrzej Zebrzydowski.
- Vervolgens passeert u de ingang naar de sacristie (die tevens de toegang vormt tot de schatkamer en de Zygmunttoren) en de laat-barokke tombe van koningin Jadwiga met haar gotische crucifix dat om zijn wonderdoeningen wordt vereerd.
- Wat verscholen ligt de kapel van bisschop Gamrat, die halverwege de 15de eeuw door Padovano is ontworpen.
- De belangrijkste kapel is de Mariakapel in de hoofdas van de kerk.
- Hij werd in 1331 gewijd en in 1595 door Santi Gucci verbouwd tot de grafkapel van koning Stefan Batory.
- Hier volgde de koning met zijn hofhouding de mis als hij de kathedraal bezocht.
- De empora werd gebouwd in de 17de eeuw te samen met een gang die de kapel verbond met het kasteel.
- Het kostbaarste voorwerp is het ebehouden en met zilver versierde ciborium waarin de hostie wordt bewaard.
- De laatbarokke grafmonumenten met allegorische figuren tegenover deze kapel zijn in 1753 ontworpen door Placidi voor de koningen Midral Wisniowiecki en Jan III Sobieski.
- De Tomicki kapel is genoemd naar de bisschop die er in een sarcofaag van Berecci uit 1535 begraven ligt.
- De eerste in de rij kapellen in het zuidelijk deel van het ambulatorium is de Zaluski kapel, met een pittoreske koepel en een rococo interieur uit de tweede helft van de 18de eeuw.
- Deze wordt gevolgd door de kapel van koning Olbracht.
- Hier staat een grafmonument van Fiorentino uit 1502, dat waarschijnlijk het vroegste renaissancekunstwerk van Polen is.
- Tegenover deze kapel staat de sarcofaag van Kazimierz III Wielki.
- Het is een mooie rode tombe onder een baldakijn, versierd met beelden en inscripties.
- Het was het voorbeeld voor de grafmonumenten die in de daaropvolgende eeuwen in Polen werden gebouwd.
- Het graf van Wladyslaw I Lokietek werd gebeeldhouwd in 1333 en is het oudste in de kathedraal.
- De koning is afgebeeld in zijn staatsiekledij op een sarcofaag van 28 rouwenden.
- De Zadzik kapel werd gebouwd in 1650 en toont een nieuw type tombe met een borstbeeld van de overledene.
- Na de Konarski kapel volgt de Zygmunt-kapel, de mooiste en bekendste van de kathedraal, die aan de buitenzijde te herkennen is aan de vergulde koepel.

- De kapel wordt beschouwd als het mooiste renaissancebouwwerk ten noorden van de Alpen.
- Deze kapel werd tussen 1519 en 1533 door de Italiaanse architect Bartolommeo Berecci in opdracht van koning Zygmunt I Stary gebouwd.
- Op de volgens renaissanceprincipes kubusvormige ruimte rust een achthoekige trommel die de koepel draagt.
- De decoratie van de kapel, met triomfbogen, wapens en portretten van de koning als Salomon en Alexander de Grote, eren de koning als ideale monarch: ontzagwekkend voor zijn vijanden, goed voor zijn onderdanen.
- De zandstenen wandbekleding, die versierd is met fraaie plaatmotieven, dieren en groteske gezichten, contrasteert fraai met het rode Hongaarse marmer van de beelden.
- Het beeld van koning Zygmunt I, bovenin de nis rechts, toont hem slapend als verwijzing naar de tijdelijkheid van de dood.
- Het graf werd na de dood van koning Zygmunt II Augustus in 1575 door Santi Gucci tot een dubbelgraf verbouwd.
- De grafplaat van koningin Anna Jagiellonka tegenover de ingang is ook van zijn hand.
- Het zilveren altaar is een 16e-eeuws meesterwerk van zilversmeden in Neurenberg.
- Als de deuren dicht zijn, kunt u de mooie schilderijen van de passiegeschiedenis zien.
- De Waza kapel kwam gereed in 1676, na de dood van de laatste Waza koning, Jan Kazimierz, als mausoleum voor deze dynastie.
- De donkere kleuren, het zwarte marmer en de skeletten op bronzen hekwerk dat in 1673 werd vervaardigd in Gdansk, zijn een verwijzing naar de tijdelijkheid van het aardse leven die kenmerkend is voor de tijd van de strenge Contrareformatie onder de Waza dynastie.
- Na de Szafraniec kapel met schilderijen van Mehoffer volgt de Potocki-kapel met het graf van bisschop Filip Padniewski uit 1575.
- In de vorige eeuw werd deze kapel in neoklassieke stijl gebouwd.
- Uit die tijd stammen ook het Christusbeeld en de portretbustes die zijn vervaardigd door Thorwalden.
- De wanden en het gewelf van de Heilig-Kruiskapel zijn in 1470 in opdracht van koning Kazimierz Jagiellotyczny in Russisch Byzantijnse stijl beschilderd door een kunstenaar uit Pskov.
- Links staat de roodmarmeren sarcofaag van de koning.
- Het is één van de meesterwerken van Wit Stwosz.
- Het classicistische grafmonument van Kajetan Soltyk is een ontwerp van Aigner uit 1789.

Schatkamer.

- De schatkamer van de kathedraal is één van de rijkste kerkelijke schatkamers van Polen.
- Hij is toegankelijk vanuit de sacristie.
- De ruimte zelf is een gotisch gebouw vlak naast de kerk, met een fries en plafondschildering van de Jugendstilschilder Józef Mehoffer.
- Sinds de 11de eeuw worden hier gewaden en kerkelijk vaatwerk verzameld.
- Weliswaar is het één en ander verloren gegaan tijdens de vele oorlogen en plunderingen, maar een bezoek aan de kamer is nog steeds de moeite waard.
- De belangrijkste stukken zijn het 'zwaard van de heilige Maurice', dat koning Boleslaw I Chrobry in het jaar 1000 van keizer Otto III ten geschenke kreeg en een gouden reliekschrijn voor het hoofd van de heilige Stanislaw uit 1504.
- Tot de belangrijkste schilderstukken behoren werken van Hans Dürer en Quinten Matsijs.

Crypte.

- Tussen de tijd van Wladyslaw 1 Lokietek en het einde van de monarchie in 1795, werden vrijwel alle koningen in de crypte van de kathedraal bijgezet.
- Het oudste deel is gewijd aan de heilige Leonard.
- Deze crypte is een overblijfsel van de tweede kathedraal, die werd gebouwd rond 1100.
- Tijdens restauratiewerkzaamheden in 1869 viel plotseling de tombe van koning Kazimierz III Wielki uiteen, waardoor zijn botten, kroon en scepter tevoorschijn kwamen.
- De schilder Jan Matejko werd erbij geroepen om tekeningen van de vondst te maken en onder groot ceremonieel werd de koning voor de tweede maal begraven.
- In de tijd van de delingen werden in de crypte de nationale helden bijgezet.
- In 1817 werd prins Józef Poniatowski hier begraven en Tadeusz Kosciuszko vond er in 1818 een laatste rustplaats.
- Ook de graven van de beroemde dichters Adam Mickiewicz (1890) en Juliusz Slowacki (1927) zijn hier te vinden en in 1935 werd ook maarschalk Józef Pilsudski in de crypte bijgezet.
- Er is nog steeds een plaats vrijgehouden voor generaal Sikorski, maar die heeft er de voorkeur aan gegeven tussen zijn soldaten begraven te worden.

Torens.

- De kathedraal heeft drie torens.
- Het zijn de hoogste torens van de stad en volgens de traditie mogen er geen hogere torens worden gebouwd.
- De `Zygmunttoren' staat naast de schatkamer in de noordoosthoek van de kerk.
- U bereikt hem via de sacristie.
- De toren herbergt de grootste klok van heel Polen.
- Hij zou zijn gegoten uit het brons van veertig buitgemaakte Turkse kanonnen.
- Het gevaarte heeft een doorsnee van 2,4 meter en weegt maar liefst zes ton.
- De klok wordt geluid op paaszondag en tijdens de belangrijkste kerkelijke gebeurtenissen en staatsaangelegenheden.
- Hij is dan in de gehele stad te horen.
- Het onderste (romaanse) deel van de `Toren van de zilveren klokken' dankt zijn naam aan het feit dat de bronzen klokken een hoog gehalte aan zilver bevatten.
- De `Salomonstoren' werd gebouwd in het derde kwart van de 14de eeuw.
- Hij is versierd met beelden van de heiligen Kazimierz, Wencelas, Stanislaw en Adalbert.

Kathedraalmuseum.

- Dit museum is gehuisvest in een gotisch gebouw tegenover de ingang van de kathedraal.
- Het toont een serie objecten die afkomstig zijn uit de schatkamer, de bibliotheek en de archieven.
- Het museum heeft een grote collectie voorwerpen die verband houden met de cultus van de heilige Stanislaw.
- Verder ziet u er replica's van de koninklijke begrafenis insignia, waarvan de originelen zich nog steeds in de graven bevinden.
- Een aparte ruimte is gewijd aan documenten en objecten die betrekking hebben op paus Johannes Paulus II.

Kazimierz.

- De naam van deze wijk is afkomstig van koning Kazimierz III Wielki.
- De stad die hij hierin 1335 stichtte gaf hij zijn eigen naam.
- Nog niet zolang geleden was Kazimierz van Krakau gescheiden door het dorpje Stradom en de Stara Wisla, een arm van de Wisla.
- In de 19de eeuw werd dat stroompje drooggelegd om plaats te maken voor een brede straat die genoemd is naar Józef Dietl, burgemeester van Krakau van 1866-'74.
- De koning toonde zich zeer royaal toen hij Kazimierz stichtte.
- Hij gaf een groot stuk grond in de vork van de Wisla, omgaf het met een stadsmuur met zeven poorten, legde een groot marktplein aan en begon met de bouw van twee kerken, een stadhuis meen universiteit.
- In 1495 gebood koning Jan Olbracht dat alle joden naar Kazimierz moesten verhuizen.
- De stad werd verdeeld in twee delen: het christelijke en het joodse Kazimierz.
- De joden bouwden hun eigen synagogen, scholen, drukkerijen en begraafplaatsen en er groeide een grote joodse gemeenschap die geregeerd werd door eigen wetten en gebruiken.
- De geschiedenis van de joodse bevolking van dit stadsdeel eindigde tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen de bevolking op 3 maart 1941 door de nazi's werd overgebracht naar een getto in de wijk Podgórze.
- Het grootste deel van de bevolking kwam om in de kampen Auschwitz en Belzec.
- Een fraaie wandeling door Kazimierz begint in de Mica Krakowska, in het verlengde van de Grodzka en de Stradomska.
- De straat werd aangelegd in 1385, maar de meeste huizen die hier staan werden gebouwd in de 19de eeuw.
- Als u aan de rechterzijde de Mica Skaleczna ingaat, komt u in één van de meest pittoreske delen van Krakau.
- In de eerste plaats passeert u de Kosciól s.s. Katarzyny i Matgorzaty (Catharina- en Margaretha kerk), die is verbonden met het aangrenzende augustijnenklooster.
- Deze kerk werd in 1363 door koning Kazimierz III Wielki geschonken aan de augustijnenorde.
- De bouw duurde tot 1400 en het resultaat wordt met zijn vlakke natuurstenen wanden beschouwd als één van de mooiste gotische bouwwerken in Polen.

Polen korte beschrijving van Krakau

- Het barokke altaar stamt uit 1634.
- In de kloostergang zijn prachtige middeleeuwse schilderijen bewaard gebleven.
- Het fraaie gewelf van de kloosterkapel rust op één pilaar.
- De sluitstenen dragen letters die te samen het woord `Kazymirus' vormen.
- U betreedt de kerk via het kloostergebouw in de Mica Augustyanka rechts van het koor.
- In de verte ziet u de torens van de Kosciól `na Skalce' (de kerk op de rots).
- Dit godshuis werd rond 1740 gebouwd op de plaats van een gotische kerk.
- De kerk is verbonden met de 11de eeuwse legende van bisschop Stanislaw, een verhaal over een gevecht tussen de wereldlijke macht gesymboliseerd door koning Boleslaw II Smiaty en de kerkelijke macht gepersonifieerd in de bisschop van Krakau.
- In 1079 werd de bisschop door de koning ter dood veroordeeld.
- Het vonnis werd in de kerk op de rots voltrokken en (hoewel zijn stoffelijk overschot op Wawel rust) is deze kerk, en met name het monument ervoor op de plaats waar het vonnis wordt geacht te zijn voltrokken, het centrum van zijn verering.
- De crypte van de kerk werd in de 19de eeuw een zogenaamd nationaal Pantheon.
- Ter gelegenheid van de 400ste sterfdag van de historicus Jan Dlugosz werd zijn gebeente overgebracht naar de crypte van de kerk en inmiddels liggen hier veel bekende kunstenaars begraven.
- Het plac Wolnica iets verderop aan de linkerzijde van de Krakowska is het belangrijkste marktplein van Kazimierz.
- In het midden staat het voormalige stadhuis.
- In de 19de eeuw werd hier een school gehuisvest en thans is het ingericht als etnografisch museum.
- Het toont een aardiger collectie dan soortgelijke musea in het land.
- De Kogciól Bozego Ciala (Corpus Christi kerk) ten noorden van het plein kerk werd in 1340 door Kazimierz III Wielki gesticht als parochiekerk.
- De mooiste objecten zijn hier de gotische gebrandschilderde vensters in het koor, enkele fraaie altaren, waaronder het hoogaltaar uit 1643 met schilderijen van Dolabella, de met rijk houtsnijwerk versierde 17de eeuwse koorbanken en een preekstoel in de vorm van een boot, beide hoogtepunten van barokke houtsnijkunst.
- Deze kerk was het hoofdkwartier van de Zweedse koning toen hij in 1655 Krakau belegerde.
- Ten noordoosten van het bouwwerk strekt zich de joodse wijk uit.
- Het centrum daarvan was de ulica Szeroka, die u vanaf het plac Wolnica kunt bereiken over de ulica Józefa, die links van de kerk begint.

Polen korte beschrijving van Krakau

- De belangrijkste joodse tempel die bewaard is gebleven, is de Oude Synagoge op nummer 24 in de ulica Szeroka.
- Hij werd gebouwd in het midden van de 15de eeuw, waarna hij na een brand in 1557 door Matteo Gucci is herbouwd in renaissancestijl.
- In deze synagoge riep Kosciuszko de joodse bevolking op om mee te doen met de strijd voor de Poolse onafhankelijkheid.
- Na de oorlog werd het zwaar gehavende bouwwerk gerestaureerd om plaats te bieden aan het Joods Historisch Museum.
- Het tweede joodse godshuis, de Remasynagoge op nummer 40, is nog steeds als zodanig in gebruik.
- In 1553 verbouwde Israël Isserles één van zijn huizen tot gebedshuis.
- De naam van deze kleine synagoge is afkomstig van de zoon van zijn stichter, rabbi Mozes Isserles, een bekend auteur en filosoof.
- De begraafplaats, die meestal gesloten is, heeft een geschiedenis die teruggaat tot de 16de eeuw.
- Bij de restauratiewerkzaamheden na de Tweede Wereldoorlog werden hier onder de grond maar liefst 700 grafstenen blootgelegd.
- De stenen zijn schoongemaakt en op hun oorspronkelijke plaats teruggezet.
- Zij vormen één van de twee joodse renaissancekerkhoven in Europa; de ander ligt in Praag.
- Het gebouw hier tegenover is de voormalige mikveh.
- Niet ver hiervandaan bevindt zich bij de nieuwe synagoge in de ulica Miodowa nog een joodse begraafplaats.
- Zij is 200 jaar oud, met fraaie grafstenen en lanen met oude bomen.
- In Kazimierz staan nog meer synagogen, zoals de Popersynagoge uit 1620, nu een jeugdclub, de Ajzyksynagoge in de ulica Jakuba 22, met stucwerk van Falconi en de Kupasynagoge in de ulica Warszawska 8.
- Bij de rivier, in het zuiden van Kazimierz, staat de Kociól sw. Trójcy (Drievuldigheidskerk). Deze laatbarokke kerk werd in 1750 gebouwd naar een ontwerp van Francesco Placidi.
- Hij heeft een mooie façade en is aan de binnenzijde met illusionistische schilderijen gedecoreerd.

Klasztor Bernardynów. (Bernardijnen klooster)

- De benedictijnenorde werd gesticht in 1453. Het jaar daarop schonk kardinaal Olesnicki een kerk die tijdens de Zweedse invasie in 1655 werd vernietigd.
- In 1680 werd dit bouwwerk in barokke stijl gerestaureerd en voorzien van barokke altaren en beelden.
- De schilderijen in de altaren zijn geschilderd naar prenten van de Vlaamse schilders Rubens en Van Dijk.
- In de Anna kapel staat een beeld van de heilige Anna met de Madonna en het kind, dat wordt toegeschreven aan Wit Stwosz.
- Opmerkelijk is het 17de eeuwse schilderij met een 'Danse Macabre'.
- In de sacristie staat een reliekschrijn van de zalige Simon van Lipnica, wiens tombe in een kapel aan de rechterzijde van de kerk staat.

Klasztor Bernardynów

Koiciól Misjonarzy. (Missionarissen kerk)

- Rond 1725 werd deze kerk met zijn bijbehorende klooster gebouwd naar het ontwerp van de Poolse architect Bazanka.
- Hoewel de façade nooit is voltooid, zoals te zien is aan de onafgewerkte kapitelen bovenin, wordt de kerk toch beschouwd als één van de mooiste barokke kerken van Polen.
- Aan de binnenkant zijn 18de eeuwse schilderijen te zien van de schilder Tadeusz Koniecz, die later naar Rome ging en daar bekend werd onder de naam Taddeo Polacco.

Kollptaj Lyceum.

- Dit schoolgebouw werd in 1790 neergezet als Collegium Phsicum.
- Aan de muur is een plaquette aangebracht ter ere van Karol Olszewski en Walery Wróblewski, die hier in 1883 voor het eerst in de geschiedenis zuurstof, waterstof en stikstof vloeibaar maakten.

Koninklijk kasteel.

- Het kasteel op Wawel was bijna zes eeuwen lang de koninklijke residentie.
- Deze periode begon in 1038 toen koning Kazimierz I Odnowiciel Krakau tot hoofdstad van Polen maakte en hij eindigde pas aan het eind van de 16de eeuw toen koning Zygmunt III Waza de koninklijke residentie naar Warschau verplaatste.
- De bouwgeschiedenis kan worden verdeeld in drie periodes: de romaanse tijd van Boleslaw I Chrobry, de gotische tijd van Kazimierz III Wielki en de renaissancistische Zygmunt periode.
- Van de 9de tot de 13de eeuw stond op Wawel een burcht, waarvan alleen de Mariakapel uit 950 is bewaard gebleven.
- Door de grote bouwlust van koning Kazimierz III Wielki, die bekend staat als beschermheer van de kunsten, veranderde het romaanse gebouw in een machtig gotisch kasteel.
- Uit deze periode zijn de Sala Kazimierzowska en de Kurza Stopka (het Kippenpootje), een kleine wachttoren in de noordoosthoek van het kasteel, bewaard gebleven.
- Tussen 1507 en 1536 liet koning Zygmunt I Stary het kasteel verbouwen tot een renaissancistische residentie die de machtige Jagielloonse staat waardig was.
- Onder leiding van de beste Europese kunstenaars ontstond de huidige vorm van het complex, met vleugels rond een binnenhof dat wordt omgeven door arcadegalerijen.
- Uit deze tijd stamt onder andere de audiëntiezaal met de kopjes aan het plafond.
- Wawel was het centrum van bestuur, kunsten en wetenschappen, de plaats van de zittingen van de Sejm en andere belangrijke politieke evenementen.
- Na een brand in 1595 werd de noordelijke (linker)vleugel in opdracht van koning Zygmunt III Waza verbouwd.
- Uit deze tijd stamt onder andere de Senatorentrap geheel links in de hoek.
- Na de verhuizing van de koninklijke residentie van Krakau naar Warschau werd Wawel steeds minder bezocht en raakte het langzamerhand in verval.
- Tijdens de Zweedse Oorlogen werd het kasteel gedeeltelijk verwoest en in de 19de eeuw plunderden de delingsmachten leeg wat er nog van over was.
- De Oostenrijkers veranderden het kasteel in een militair hospitaal met barakken.

- De afbraak van de twee gotische kerken maakte ruimte voor legerbarakken en een plein voor parades.
- Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Wawel de residentie van de gouverneur-generaal Hans Frank.
- De kamers van koning Kazimierz III Wielki werden veranderd in een bierhuis, de Senatorenzaal werd een bioscoop en in de tuinterrassen legden de nazi's een zwembad aan.
- Direct na de bevrijding werd de restauratie ter hand genomen.
- Het kasteel heeft meer dan 70 kamers met een totale oppervlakte van ruim 7000 vierkante meter.

De koninklijke vertrekken.

- Als u de lange kasteelpoort, met de inscriptie Si Deus nobiscum, quis contra nos (Als God met ons is, wie is er dan tegen ons), doorloopt, komt u uit op de beroemde binnenplaats van Francesco Fiorentino uit 1507.
- De renaissancistische binnenplaats is veel imposanter dan die van de Italiaanse palazzi die als voorbeeld dienden, maar het effect ervan gaat wat verloren door de dikke laag vuil op de witte stenen.
- De loggia's hebben als voorbeeld gediend voor veel magnatenresidenties in Polen.
- Op deze open ruimte vonden vroeger belangrijke evenementen plaats.
- Op de begane grond van het kasteel waren de ruimtes voor bedienden, de kanselarij en de schatkamers ondergebracht.
- De koninklijke vertrekken bevonden zich langs de galerijen op de eerste en tweede verdieping.
- Aan de rechterzijde liggen geen zalen en de galerijen lopen daar direct langs de kasteelmuur.
- De zalen die u te zien krijgt, zijn zoveel mogelijk met origineel meubilair ingericht.
- De renaissancistische aankleding vertegenwoordigt de tijd van de twee laatste Jagielloonse koningen en de barok de daaropvolgende Waza dynastie.
- Het waardevolste onderdeel van de collectie is een serie Brusselse wandtapijten.
- De eerste serie van 16 stuks werd in 1523 door koning Zygmunt I Stary besteld, maar het grootste deel werd aangekocht door koning Zygmunt II August.
- Bij zijn dood bestond de collectie uit 356 stuks.
- De maat van de verschillende tapijten was precies aangepast aan de vertrekken waarvoor ze bestemd waren (het grootste tapijt heeft een oppervlakte van 45 vierkante meter) en ook de voorstellingen waren zorgvuldig gekozen.
- Tijdens de delingen raakte de collectie verspreid en slechts een deel kwam terug naar het slot. De huidige collectie omvat nog 143 stuks.
- Een serie van 18 tapijten toont scènes met verhalen uit het Oude Testament, waaronder het Paradijs, Noach en de Toren van Babel.

Polen korte beschrijving van Krakau

- Een tweede serie van 45 tapijten toont dieren en landschappen en er hangt ook een serie met grotesken, wapens en initialen.
- De tapijten zijn van uitstekende kwaliteit en nauwkeurige bestudering laat zien dat de afbeeldingen tot in de kleinste details zijn uitgewerkt met draden met de fijnste kleurnuances.
- De mooiste vertrekken liggen op de tweede verdieping, waar alle belangrijke hofceremonies plaatsvonden.
- Het mooiste van de, in het totaal veertien vertrekken is de audiëntiezaal.
- Deze zaal wordt ook wel de 'Hoofdenzaal' genoemd, vanwege het cassetteplafond waarin 30 van de oorspronkelijk 194 gebeeldhouwde kopjes bewaard zijn gebleven.
- De kopjes symboliseren het volk en de vroegere koningen die de koning controleren bij zijn taak en hem eraan herinneren dat hij de dienaar van zijn volk moet zijn.
- Het verhaal gaat dat toen koning Zygmunt II August een vonnis wilde uitspreken, één van de kopjes zei: 'Rex Auguste, indica juste' (Koning Augustus, berecht rechtvaardig).
- Het fries met de levensloop van de mens is geschilderd door Hans Dürer.
- De grote tegelkachel kon aan de achterzijde worden gestookt zodat kouwelijke koningen niet door een bediende hoefden te worden gestoord.
- De eetzaal, ook bekend als de zodiaczaal, dankt zijn naam aan het fries dat hier kon worden gereconstrueerd aan de hand van een beschrijving van een sterrenkundige die het kasteel in de 16de eeuw bezocht.
- In de aangrenzende planetenkamer hangt een portret van de goudsmid van de koning, geschilderd door een leerling van Titiaan, Bordone.
- In het gotische deel in de in opdracht van Zygmunt III Waza verbouwde noordoostvleugel van het kasteel liggen de koninklijke slaapkamer, de studeerkamer en de kapel.
- De studeerkamer in de Zygmunttoren is één van de best bewaarde kamers in het kasteel.
- De vloer, de wandbekleding en het fraaie stucwerk zijn allemaal origineel.
- De muren zijn behangen met 48 Hollandse en Vlaamse schilderijen.
- In de kapel, die gebouwd werd in 1602, zit een opening waardoor de koning vanuit zijn slaapkamer de mis kon volgen.
- De vogelzaal dankt zijn naam aan de houten vogels die vroeger aan het plafond hingen.
- Ter herinnering aan deze bijzondere decoratie werd in 1929 de huidige beschildering aangebracht.
- De leren wandbekleding, het deurportaal en de open haard van Trevano met de wapens van Polen en de Waza's vormden de achtergrond voor het strenge, door de Spaanse vrouw van de koning ingevoerde, hofritueel.

- In de adelaarskamer verderop in deze vleugel hangt een portret van Zygmunt Waza als kroonprins.
- Het is geschilderd door Rubens, toen de prins in 1624 een reis door Europa maakte.
- De laatste zaal is de senatorenzaal.
- Dit is de grootste zaal van het kasteel, met een marmeren vloer en een enorm cassetteplafond.
- De minstreelgalerij uit 1592 bood plaats aan de musici die de koninklijke banketten moesten opluisteren.
- De zaal werd namelijk niet alleen gebruikt voor vergaderingen van de Senaat, maar ook voor belangrijke staatsbezoeken en hofceremonies.
- Aan de wanden hangen tapijten met de geschiedenis van Noach en de ark.
- Naast deze zaal loopt de monumentale barokke senatorentrap van de architect Trevano.
- De wanden van de kamertjes in de Kippenpoottoren zijn bekleed met 18de eeuwse Spaanse leer.
- In dezelfde hoek staat de toren van Zygmunt III, met in een vertrek even daarbuiten een vrouwenportret van Nicolaes Maes uit 1679. Vijf vertrekken in de noordelijke (linker)vleugel geven u een idee van de rijkdom van de koningen.
- Eén van de zalen is ingericht als een 18e-eeuwse salon en in een volgende staat een collectie Meissener porselein.
- Het laatste vertrek op deze verdieping is de zaal van Merlini.
- Deze architect verbouwde de ruimte in 1786 ter gelegenheid van één van de zeldzame bezoeken die koning Stanislaw August Poniatowski aan het kasteel bracht.

Schatkamer.

- De koninklijke schatkamer ligt sinds 1320 in de noordoost-hoek van het kasteel.
- Hier werden eeuwenlang de kroonjuwelen bewaard totdat ze na het neerslaan van de opstand in 1795 werden meegenomen naar Berlijn, waar ze werden omgesmolten.
- Alleen het Szczerbiec, het kroningszwaard van de Poolse koningen sinds 1320, is bewaard gebleven.
- In de schatkamer staat een aantal voorbeelden van edelsmeedkunst en objecten die met de geschiedenis van Polen zijn verbonden.
- De oudste voorwerpen zijn een 9de eeuwse hanger van bergkristal en een miskelk met pateen uit de 11de eeuw.

Wapenkamer.

- De collectie van de wapenkamer omvat wapens en wapenrustingen.
- Interessant zijn de replica's van de banieren die werden veroverd tijdens de veldslag bij Grunwald in 1410.
- Zij werden op perkament afgebeeld en werden ooit beschreven door de 15de eeuwse schrijver Jan Dlugosz.

De Oriëntaalse collectie.

- De oosterse voorwerpen zijn tentoongesteld in de westelijke vleugel van het kasteel.
- Er zijn tapijten, wapentuig en zadels te zien, evenals een collectie Turkse banieren die in 1683 zijn buitgemaakt bij de slag bij Wenen.
- Het meeste aandacht trekt de collectie tenten waarin legeraanvoerders op het veld woonden. Het is 's werelds grootste collectie Turkse en Perzische tenten.
- Ter bescherming van de kostbare stoffen is deze afdeling vaak gesloten.
- U kunt hem dan alleen na een telefonische afspraak bezichtigen.

`Het Wawel dat niet meer bestaat'.

- Deze expositie in de kelder van de voormalige kasteelkeuken verduidelijkt de geschiedenis van Wawel sinds de eerste menselijke activiteit, ruim 50.000 jaar geleden.
- U betreedt de zalen vanuit de open ruimte rechts van de kathedraal.
- Hier ziet u ook de Mariakapel, de huidige Kaplica s.s. Feliksa i Audakta (Felix- en Audactus kapel).
- Het is het oudst bewaard gebleven bouwwerk van Polen.
- Het was een rond bouwwerk met een koepel, dat werd omgeven door vier apsiden.
- In een aparte ruimte staan potten en pannen en oude fragmenten van het kasteel.

Drakengrot.

- Elk Pools kind kent de legende van de vuurspuwende draak die in een grot onder de heuvel Wawel woonde en die iedere week een grote hoeveelheid vee gevoerd kreeg om te voorkomen dat hij mensen op zou eten.
- Koning Krak, die in Krakau regeerde, beloofde zijn dochter en de troon aan degene die er in slaagde het monster te doden.
- Een dappere schoenlapper, Skuba genaamd, meldde zich aan.
- Hij vulde een lamsvacht met zwavel en legde die voor de grot.
- De draak verorberde dit maal en al spoedig daarop schudde de stad en het kasteel op zijn grondvesten door het gebrul van het beest.
- Het monster kroop naar de rivier en dronk tot het ontplofte.

- Na de dood van de draak werd in het kasteel een groots bruiloftsfeest aangericht voor het huwelijk van de prinses en de slimme schoenlapper.
- Inderdaad is er onder aan de heuvel Wawel een grote grot aan de zijde van de Wisla.
- Voor deze gewelven staat een grote bronzen draak.
- Bezoekers kunnen de grot bereiken via een trap in de Dieventoren.

Kosciót Dominikanów. (Dominicaner kerk)

- Aan het plein waar toen nog, voor de stadsaanleg van 1257, de markt van Krakau was, begon de dominicanenorde in 1241 met de bouw van een stenen kerk, waarvan het schip in de tweede helft van de 14de eeuw door een nieuwe basilica vervangen werd.
- De kerk heeft geprofiteerd van schenkingen van rijke weldoeners, waaronder veel leden van de illustere Poolse families Lubomirski en Sobieski.
- Hun familiekapellen werden gebouwd in de 15de eeuw.
- De oorspronkelijke inrichting is tijdens een brand in 1850 voor een groot deel verloren gegaan en vervangen door voornamelijk neogotisch meubilair.
- De Zbaraski kapel, links van de ingang, is in 1630 gebouwd als mausoleum voor de twee laatste telgen uit deze machtige familie.
- Hun rijkdom en aanzien komt tot uiting in de sobere en kostbare decoratie, de zwart marmeren wandbekleding en tombes met albasten beelden van de overledenen.
- De Hyacintus kapel, bovenaan de trap in de linker zijbeuk, werd gebouwd aan het eind van de 16de eeuw als mausoleum van de heilige Hyacintus.
- Het stucwerk in de koepel is van Fontana, de schilderijen zijn van Dankwant.
- Het fraaist zijnde schilderijen van Bomaso Dolabella, de hofschilder van de Waza's, bij de ingang van de kapel.
- Het altaar wordt gevormd door een door vergulde engelen gedragen tombe met de relieken van de heilige.
- De eerste kapel aan de rechterzijde van de kerk is de Lubomirski kapel die opvalt door een fraai zwart marmeren portaal met het wapen van de schenker boven in en de renaissanceschilderingen aan de binnenzijde.
- De Myszkowki kapel, net als de vorige gebouwd in het begin van de 17de eeuw, is geheel volgens ontwerp van Santi Gucci met marmer bekleed.
- In dit mausoleum staat een Jagielloonse tombe en in de koepel ziet u portretbustes van leden van de Myszkowki familie.

Polen korte beschrijving van Krakau

- In het koor, dat aan het eind van de vorige eeuw door Wyspiariski werd beschilderd, ziet u een epitaaf van de humanist Kalkmach, een werk van Wit Stwosz uit 1496 en een tombe van Leszek de Zwarte uit 1288.
- De Mariakapel, rechts voor in de kerk, werd gebouwd ter gelegenheid van de overwinning op de Turken bij Wenen in 1683.
- Deze bijna zelfstandige kerk in de vorm van een Grieks kruis is rijk gedecoreerd met laat-barokke schilderijen, zwart marmeren altaren en grafmonumenten, waaronder een neoklassiek monument van Stanislaw Soltyk.
- In de mooie kloostergang zijn fragmenten te zien van monumenten, grafstenen en epitafen.
- De rijke schatkamer van het klooster omvat een collectie religieuze schilderijen, portretten van bisschoppen, monstransen, ciboria, reliekschrijnen en liturgische gewaden.

Kosciól Florianski. (Florianus kerk)

- De oorsprong van deze kerk gaat terug tot hertog Kazimierz II (1177-1194), die bij zijn troonsbestijging in Krakau ontdekte dat de stad niet over relikwieën beschikte.
- De paus schonk Krakau de stoffelijke resten van de heilige Florianus, een martelaar uit de tijd van Diocletianus.
- Het verhaal gaat dat de relieken in 1184, toen zij in processie naar stad werden gedragen, plotseling zo zwaar werden dat de dragers niet meer vooruit konden komen.
- Dit werd gezien als een teken uit de hemel en men bouwde op deze plaats een kerk die aan de heilige Florianus werd gewijd.
- Elke nieuw gekozen of buiten Krakau overleden Poolse koning werd sindsdien eerst naar de Florianus kerk gebracht voordat de processie naar Wawel begon.
- Door zijn gevaarlijke ligging buiten de stadsmuren is de kerk zelf vele keren verwoest.
- Kleparz, de wijk ten westen van het plac Grunwaldzki, werd al in de 12de eeuw als dorp beschreven.
- Reizigers die te laat bij de stad aankwamen en de poorten gesloten vonden, konden in één van de vele herbergen van Kleparz overnachten.
- In 1792 werd de wijk onderdeel van de stad.
- Nu wordt hier de markt van Krakau gehouden.

Kosciól Franciszkanów. (Franciscaner kerk)

- Deze kerk werd met het bijbehorende klooster al in de 13de eeuw gesticht.
- Op 15 februari 1386 werd de heidense Litouwse hertog Jagiello er drie dagen voor zijn huwelijk met de 12-jarige Poolse koningin Jadwiga gedoopt.
- Door dit huwelijk kwam de Pools-Litouwse Unie tot stand, een verbond dat het aanzien van Polen danig vergrootte.
- Verschillende kapellen zijn geschonken door de rijke gilden van Krakau.
- De kerk heeft acht waardevolle gebrandschilderde vensters van Stanislaw Wyspianski (1869-1907), met scènes uit het leven van de zalige Salomea en de heilige Franciscus.
- De decoratieve muurschilderingen zijn van dezelfde schilder.
- In de grote noordelijke kapel, evenwijdig aan het schip, bevindt zich een kruisweg die is geschilderd door de Jugendstilschilder Józef Mehoffer.
- De kapel links van het koor is gewijd aan hertog Boleslaw Wstydlivy (1226 -'79), de stichter van de kerk, en zijn zuster, de zalige Salomea, die in de crypte begraven zijn.
- Het klooster heeft een mooie kloostergang, met overblijfselen van oude grafstenen, waardevolle gotische schilderijen en een galerij met portretten van bisschoppen vanaf de 15de eeuw.
- De 15de eeuwse fresco's met het leven van de heilige Franciscus zijn in slechte staat.
- Voorde kerk staat een standbeeld van kardinaal prins Adam Sapieha.

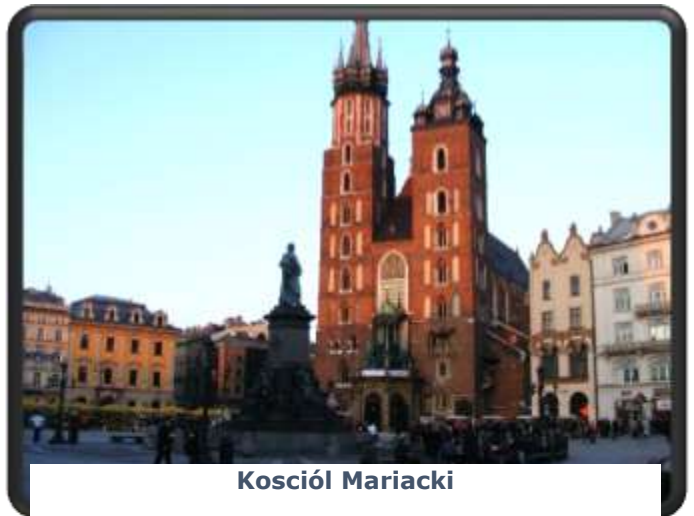

Kosciól Mariacki. (Mariakerk)

- In 1222 ontstond op de plaats van dit bouwwerk een romaanse kerk.
- De architecten van de huidige kerk maakten in 1290 gebruik van de fundamenten en delen van de muren van de oude kerk.

Polen korte beschrijving van Krakau

- Omdat hij naar het oosten is gericht, staat de kerk schuin ten opzichte van het rechthoekige stratenpatroon uit 1257.
- De 81 meter hoge linkertoren fungeert als wachttore.
- Om twaalf uur 's middags wordt vanaf deze toren het Hejnal Mariacki (een trompetsignaal) gegeven dat over het gehele land wordt uitgezonden.
- Deze 600-jarige traditie vindt zijn oorsprong in de tijden van de Tartaarse invallen.
- Volgens het verhaal probeerde de stadswacht de bevolking met zijn trompet te waarschuwen voor de naderende vijand.
- Helaas werd hij halverwege het signaal door een Tartaarse pijl in zijn keel getroffen.
- Om te herinneren aan deze gebeurtenis wordt het signaal middenin afgebroken.
- Rechts staat de klokkentoren met de Zygmunt-klok.
- Deze klok dateert van 1438 en zou naar boven zijn gedragen door de jonge magnaat Stanislaw Ciolek, die bekend stond om zijn uitzonderlijke kracht.
- De toren is nooit helemaal afgebouwd.
- In 1592 kreeg hij een renaissancekoepel.
- De huidige vorm van de kerk ontstond tussen 1355 en 1408, toen hij werd verbouwd tot een 28 meter hoge basilica met een schip en twee zijbeuken.
- De hoofdingang is vanaf de markt bereikbaar door een barok portaal en mooie deuren van Francesco Placidi uit 1750.
- Kenmerkend voor de gotische kerken in Krakau is dat het koor bijna net zo lang en breed is als het schip.
- Door de smalle triomfboog tussen het schip en het koor is een bijzonder ruimtelijk effect verkregen.
- Daaraan leveren ook de lichtinval door de koorvensters van Wyspianski en Mehoffer en de middeleeuwse gebrandschilderde vensters in de koorapsis hun bijdrage.
- Nadat het dak in 1442 was ingestort werd een eenvoudiger gewelf aangebracht.
- De muur- en plafondschilderingen zijn aan het eind van 19de eeuw aangebracht naar een ontwerp van Jan Matejko.

Polen korte beschrijving van Krakau

- Door de vensternissen in de zijbeuken te verlagen ontstonden rond 1500 doorgangen naar de kapellen die tussen de steunberen van de zijmuren werden gebouwd.
- Deze zijn geschonken door rijke gilden en koopmansfamilies.
- Terwijl de kathedraal de kerk was van de koningen en de dominicaner kerk van belang was voor de adel, zo was deze kerk van de burgerij.
- De kapellen bevatten een schat aan kunstwerken, zoals graftombes, schilderijen, reliëfs en smeedijzeren hekwerken.
- In de kerk staan 26 zwartmarmeren altaren, de meeste uit de tijd van de barok, waarvan sommige met schilderijen van de Venetiaanse kunstenaar Giovanni Pittoni.
- Honderden grafplaten en epitafen hangen aan de muren.
- Onder de vele kunstvoorwerpen verdienen twee crucifixen bijzondere aandacht.
- Het kruisbeeld in de triomfboog is het werk van een leerling van Wit Stwosz uit 1520 en het kruisbeeld op het altaar aan het eind van de rechter zijbeuk is een werk van Stwosz zelf, uit 1491.
- Het marmeren eiborium van het tabernakel, met figuratieve reliëfs rechts onder de triomfboog zijn rond 1550 gemaakt door Padovano, die ook de Lakenhal bouwde.
- Eronder ziet u een beeld van koning David met harp.
- In de hoeken vóór in het koor bevinden zich twee maniëristische grafmonumenten van de families Montelupi en Cellarf, beide uit het begin van de 17de eeuw, met afbeeldingen van de overledenen die als vanuit een theaterloge de kerk inzien.
- Het onderste deel van het koorgestoelte ontstond in 1586.
- De reliëfs aan de rugleuningen zijn 17de eeuwse werkstukken van Fabian Möller.
- Het koor wordt geheel beheerst door het belangrijkste kunstwerk van de kerk: het altaarstuk van Wit Stwosz.
- Dit meesterwerk van laatgotische houtsnijkunst (dat slechts gedurende een gedeelte van de dag kan worden bezichtigd) is waarschijnlijk het grootste houten altaarstuk van Europa.
- Wit (spreek uit: Wiet) Stwosz kwam in 1477 van Neurenberg naar Krakau en werkte er meer dan twintig jaar voor hij terugkeerde naar Neurenberg, waar hij in 1533 stierf.
- Hij begon met het altaarstuk in 1477.
- Toen de stadsbestuurders het werk zes jaar later zagen, waren ze zo onder de indruk dat hij ontslagen werd van de verplichting om stedelijke belasting te betalen.
- Na 12jaar was het vijfluik klaar.
- Geopend is het altaar 11 meter breed en 13 meter hoog.

Polen korte beschrijving van Krakau

- De grootste figuren zijn bijna drie meter hoog en wegen enkele honderden kilo's.
- Stosz gebruikte eiken voor de dragende delen en linden voor de meer dan 200 beelden.
- De lindebomen werden over de Wisla aangevoerd vanuit het Niepolomice bos.
- De basis wordt gevormd door een predella (het deel van het altaar dat op de mensae rust) met de Boom van Jesse, de stamboom van Maria.
- De predella is ontworpen door de Nederlander Israël van Mackenem.
- Als het altaar gesloten is zijn twaalf bas-reliëfs te zien met scènes uit het leven van Christus en van Maria.
- Als de vleugels open zijn, is de centrale scène te zien: de dood en de Hemelvaart van Maria.
- Het verhaal is afkomstig uit de Legenda Aurea, die verhaalt dat Maria stierf in het bijzijn van de apostelen.
- Let u op de fraaie expressieve uitdrukking op de gezichten van de figuren.
- Daarboven is de Hemelvaart van Maria te zien.
- Deze scène is omgeven door profeten en patriarchen, en in de bovenste hoeken ziet u de kerkvaders Gregorius, Hieronymus, Ambrosius en Augustinus.
- Op de zijvleugels ziet u de aankondiging van de geboorte, de geboorte zelf, de aanbidding door de drie koningen, de Hemelvaart en de uitstorting van de heilige Geest.
- Het altaar is bekroond met een scène die de kroning van Maria voorstelt met de Poolse nationale heiligen Stanislaw en Adalbert aan de linker- en rechterzijde.
- Als het mogelijk is het altaar van dichtbij te bekijken en u neemt de moeite het altaar goed te bestuderen, kunt u veel te weten komen over het dagelijks leven in het middeleeuwse Krakau.
- U ziet hoe de verschillende klassen zich kleedden en de wapens, het aardewerk en de meubels die zij gebruikten.
- Ook kunt u zien hoe Wit Stwosz eruit zag: de afbeelding van de in gedachten verzonken man in de rechterhoek van het crucifixpaneel is een zelfportret van de meester.
- In de schatkamer achter de sacristie aan de linkerkant van het koor staan gotische kelken, monstransen, reliekschrijnen, pyxen, kruizen en kandelaars.
- Zeer fraai is de collectie liturgische gewaden, die alleen al meer dan 300 kazuifels telt, waarvan sommige al in de Middeleeuwen werden gebruikt.

Kosciól Pijarów. (Piaristen kerk)

- Deze kloosterkerk werd gebouwd tussen 1718-1761 naar een ontwerp van de architect Bazanka.
- Met de bouw van de barokke façade werd begonnen na de voltooiing van de kerk in 1759.
- De balustrade op de dubbele ingangstrap boven de crypte werd pas gebouwd in 1893.
- De gewelven in de kerk zijn beschilderd door Franz Eckstein.
- De altaarstukken zijn van de 17de eeuwse schilders Szymon Czechowicz en Andrzej Radwanski.

Kosciól Poreformacki. (Reformatorenkerk)

- De reformatoren hadden zich aanvankelijk buiten de stad gevestigd, maar tijdens de inval van de Zweden in 1655 zochten zij een schuilplaats binnen de stadsgrenzen.
- In het verleden stonden de kerk en het bijbehorende klooster bij de stadsmuren.
- Door het wegbreken van het verdedigingswerk kwam het complex bij de Planty te staan.
- Het gehele complex is nu zelf omgeven door een hoge muur, waarachter het dak van de kerk en de torens nog net te zien zijn.
- Aan de muur van het kloostergebouw links van de kerk hangt een klok die geluid wordt voor stervenden.
- Dit is de enige klok in zijn soort die in Krakau bewaard is gebleven.
- Hij werd geluid tijdens de doodstrijd van stervende kloosterlingen.
- In de gewelven onder de kerk zijn de lichamen van de daar begraven monniken dank zij bijzondere klimatologische omstandigheden gemummificeerd.
- Naast monniken liggen in deze kerk ook leden van grote Krakause families begraven, zoals de Wielopolski's, de Morsztyns en de Szembeks.

Kosciót sw. Anny. (Annakerk)

- De barokke universiteitskerk werd gebouwd aan het eind van de 17de eeuw naar een ontwerp van de Nederlandse architect Tilman van Gameren.
- Het fraaie figuratieve stucwerk en de altaren zijn het belangrijkste werk van Baldassare Fontana.
- De illusionistische fresco's en schilderijen zijn van de gebroeders Monti en Karl Dankwart en hebben de menswording van Christus als belangrijkste onderwerp.
- Onder de vele grafstenen en epitafen van professoren bevindt zich een monument voor Copernicus, met de inscriptie Sapere auso (Voor degene die wijs durfde te zijn).

Kosciól sw. Andrzeja. (Andreas kerk)

- Deze romaanse kerk werd in 1086 gebouwd door hertog Wladyslaw Herman (1076-1102) als parochiekerk van het dorp Okól.
- Door de betrekkingen met het hof had hij een hoge status.
- Dat gegeven is ook af te leiden aan de twee torens aan de voorzijde.
- Het gebouw had vroeger een grotere hoogte, maar in de loop der eeuwen is de grond steeds hoger komen te liggen. Oorspronkelijk moest men zelfs tien treden beklimmen om de kerkdeur te bereiken.
- De kerk was versterkt tegen indringers.
- De bewoners van Okól vluchtten dan ook naar deze kerk tijdens de aanval van de Tartaren in 1241.
- De inrichting is grotendeels barok.
- De oude muren met lagen rode en witte stenen zijn bedekt onder het stuc werk van Fontana.
- In de rijke schatkamer bevindt zich de oudste kerststal van Europa (een werkstuk uit de 14de eeuw) en een mozaïekicoon van de moeder Gods Hagisoritissa uit Constantinopel (uit de eerste helft van de 13de eeuw).

Kosciól sw. Barbary. (Barbara kerk)

- In 1338 schonk Mikolaj Wierzynek, telg van een bekend Krakaus patriciersgeslacht, een kapel voor het kerkhof van de Mariakerk.
- In 1583 kwam deze kapel in het bezit van de jezuiten, die het in hun kloostercomplex opnamen en de kapel in de loop der jaren tot een barokke zaalkerk verbouwden.
- De plafondschilderingen uit 1765 zijn van Peter Molitor.
- Het beeld van Christus op de Olijfberg (in de kleine kapel naast de ingang) is een kopie van een beeld van Wit Stwosz.
- De stenen piëta (1410) is een hoogtepunt van de laatgotische beeldhouwkunst.
- De poort links van de kerk geeft toegang tot de Maly Rynek.

Barbara kerk

Kościół sw. Idziego. (Egidius kerk)

- Deze kerk aan de voet van de Wawelheuvel is waarschijnlijk een geschenk van hertog Wladyslaw Herman en zijn vrouw Judith van Bohemen, ter gelegenheid van de geboorte van hun zoon, de latere koning Boleslaw III Krzywousty.
- De kerk werd eerst in de 14e eeuw verbouwd, waarna de hofarchitect Giovanni Trevano het bouwwerk inde 17e eeuw nogmaals onder handen nam.
- Op het hoofdaltaar staat een schilderij met Christus die de zee tot bedaren brengt.

Kościół 'sw. Józefa.

- De Jozefkerk heeft een barok interieur.
- Het bijbehorende klooster is ontstaan door het huis van de familie Lanckoronski te verbouwen.
- Later werd het uitgebreid door ook andere huizen bij het klooster te betrekken.
- De ulica Poselska, waaraan deze kerk is gelegen was tot 1257 de grens van Krakau.
- Daarachter begon het dorp Okól, dat in de 14de eeuw bij de stad werd betrokken.

Kościół sw. Krzyza. (Heilig Kruiskerk)

- Deze kerk is een overblijfsel van het voormalige kloostercomplex.
- Boven het bijna vierkante schip ziet u binnen een mooi gewelf, dat gedragen wordt door een enkele zuil die op een palm lijkt.
- De inrichting is grotendeels barok op een paar gotische schilderijen en beelden na.
- Verder ziet u er fraaie 15de eeuwse wandschilderingen en een bronzen doopvont uit 1423.
- In het gotische huis op de hoek van de Mica sw. Marka, in 1470 gebouwd als ziekenhuis, is het museum van de Krakause theatergeschiedenis gevestigd.

Kościół sw. Marka. (Marcus kerk)

- Deze kerk was een geschenk van Boleslaw V Wstydliwy.
- Het oudste deel van de kerk is het 13de eeuwse koor.
- Het schip en de toren stammen uit de 15de eeuw.
- Tot de rijke inrichting behoort een maniëristisch hoogaltaar uit 1618 waarin een laatgotisch kruisbeeld is opgenomen.
- Op de schuin tegenoverliggende straathoek (ulica Slawkowska 13) staat het 17de eeuwse Tarnowski paleis.
- De uitgeholde stenen aan weerszijden van het hoofdportaal dienden om de meegevoerde fakkels bij aankomst te doven.

Kosciól sw.Wojciecha. (Adelbert kerk)

- Deze kerk werd rond 1000 gebouwd en is daardoor één van de oudste kerken van de stad.
- Hij lag oorspronkelijk veel lager, maar door de geleidelijke verhoging van de markt moesten de vloer en de muren in 1611 aan het nieuwe niveau worden aangepast.
- Tijdens een verbouwing in de 18de eeuw werd de romaanse kerk voorzien van een barokke koepel.
- In de kelder is een tentoonstelling ingericht over de geschiedenis van de markt van Krakau.

Kotsciól s.s. Piotra i Pawła. (Petrus- en Pauluskerk)

- Tijdens de regering van de Waza's ontwikkelde de architectuur in Polen zich in de 16de eeuw van renaissancistische naar barokke vormen.
- In Krakau verrezen de eerste echte barokke bouwwerken, gebouwd door de invloedrijke jezuïeten, die over het meeste geld konden beschikken.
- In 1596 werd begonnen met de bouw van een kerk naar het ontwerp van de hofarchitect Giovanni di Trevano.
- Hij nam de 'II Gesà' in Rome als voorbeeld.
- Het onderste deel van de gevel is door smalle pilasters verdeeld, terwijl de ingang met dikke zuilen is geaccentueerd.
- De façade is bekroond met een tympanon waarin de wapens van Polen en de Waza's zijn aangebracht.
- De beelden van de apostelen voor de kerk zijn kopieën van de oorspronkelijke barokke beelden van Bazanka uit de eerste helft van de 18de eeuw.
- De plattegrond van de kerk is een combinatie van een Latijns kruis en een rechthoek, met een koepel boven de viering.
- Het brede schip biedt een ruim uitzicht op het altaar en de preekstoel.
- De zijbeuken zijn vervangen door kapellen die slechts met een kleine doorgang met elkaar zijn verbonden.
- De sobere indruk die deze kerk maakt, is kenmerkend voor de Waza-stijl.
- De decoratie is beperkt tot een aantal grafmonumenten, waaronder die van bisschop Trzebicki en de familie Branicki, en stucwerk van Fanconi in de koepel, het koor en de kapellen, dat de glorificatie van de jezuïeten en koning Zygmunt III Waza tot onderwerp heeft.

Krzystofory paleis.

- Dit luxe huis werd in 1635 op nummer 35 gebouwd als residentie voor de kroonmaarschalk Adam Kazanowski.
- Het paleis geldt, op Wavel na, als de mooiste residentie van Krakau.
- In 1680 kwam het paleis in het bezit van de familie Wodzicki, die het naar een ontwerp van de architect Solari lieten verbouwen.
- Het stucwerk op de eerste verdieping werd aangebracht door Baldassare Fontana.
- De barokke façade werd gebouwd in 1726.
- De inrichting van de residentie genoot zo'n grote reputatie dat het meubilair bij de kroning van koning August II werd uitgeleend om Wavel te verfraaien.
- Aan het eind van de 18de eeuw woonde bisschop Kajetan Soltyk in het paleis, waarna het weer diverse malen van eigenaar wisselde.
- Het is nu het hoofdgebouw van het historisch museum van Krakau.

Krzystofory paleis

Lamelli huis.

- Dit is een fraaie residentie, die is ontstaan door de samenvoeging van vier gotische huizen.
- Toen deze in de 18de eeuw in verval raakten, werden ze gekocht door de rijke koopman Lamelli die er een stadsresidentie van liet maken.
- Tijdens een recente restauratie zijn verschillende gotische schilderijen ontdekt.
- De omgeving van de Maly Rynek (Kleine Markt) waaraan het huis staat, was oorspronkelijk de buurt waar de slachthuizen stonden.
- Het pleintje was de vleesmarkt.

Lubomirski-paleis.

- Het Lubomirski-paleis in de ulica sw. Jana heeft een neoclassicistische façade uit het eind van de 19de eeuw.
- Het mooie 17de eeuwse stucwerk in de hal heeft men bij de verbouwing gelukkig gespaard.

Maagd van de Sneeuwkerk.

- Het schilderij van de 'Maagd van de Sneeuw' verwijst naar een legende die vertelt dat Maria Krakau in 1655 met haar eigen mantel tegen de Zweden zou hebben beschermd.
- De kerk staat op de verhoging waar vroeger het versterkte huis van Albert, staatssecretaris van Krakau en zoutmeester van Wieliczka, stond.

- Tijdens de inval van de koning van Bohemen in 1311 bedroog hij koning Wladyslaw I Lokietek.
- Nadat hij het vijandige leger had verslagen, liet de koning op de plaats van het huis van Albert een kasteel bouwen om de loyaliteit van de burgers in de gaten te houden.
- Nadat het enkele malen van eigenaar was verwisseld, werd het uiteindelijk veranderd in een dominicanenklooster.

Montelupi huis.

- Dit gebouw werd in 1556 neergezet door de familie Montelupi, de stichters van de eerste Poolse postdienst.
- De plaquette vermeldt dat hierin 1558 het eerste postkantoor van Polen werd gevestigd.
- In hetzelfde jaar vertrok van deze plaats de eerste postkoets naar Venetië.
- Het huis daarnaast heet 'Onder de salamander'.
- Het werd in de 15e eeuw gebouwd en dankt zijn naam aan het embleem in het portaal.
- In dit huis is nu de populaire jazzclub 'Pod Jaszczurami' gehuisvest.
- Het Boner huis op nummer 9 was ooit de stadsresidentie van de familie Bonen de rijkste bankiersfamilie van Krakau tijdens de Renaissance.
- In 1605 werd hier het huwelijk gesloten tussen Maryna Mruszech, dochter van één van de grootste magnaten van Polen, en Dimitri, die enige jaren tsaar van Rusland was.

Morsztyn paleis.

- Dit bouwwerk bestond al in de 14de eeuw, maar het werd in de loop der tijden enkele keren ingrijpend verbouwd.
- Op de eerste verdieping bevindt zich een zaal met een laat-gotisch gewelf, dat rond 1700 door Baldassare Fontana met rijk stucwerk werd gedecoreerd.
- De onderkanten van de muren zijn bedekt met Nederlandse tegels uit het begin van de 17de eeuw.

'Onder het hart'.

- Hier was ooit een gerenommeerde herberg gevestigd.
- Mensen als Goethe en tsaar Nicolaas I hielden er hun verblijf.

'Onder de adelaai.

- In dit huis op nummer 47 woonde Kosciuszko toen hij in 1777 nog kapitein in het leger was.
- Een gedenkplaat herinnert aan zijn verblijf.

'Onder het gouden hoofd'.

- De apotheek die u op nummer 13 ziet heeft een lange geschiedenis.
- De eerste verkoop van geneesmiddelen vond hier namelijk al plaats in 1403.

Palac Biskupów. (Bisschoppelijk paleis)

- Het barokke gebouwencomplex van de curie is de zetel van de kardinaal van Krakau.
- Een plaquette herinnert aan het bezoek van de voormalige kardinaal van Krakau, paus Johannes Paulus II.

Pelac Sztuki. (Paleis voor Schone Kunsten)

- Dit gebouw werd in 1901 gebouwd als hoofdzetel van de vereniging van de vrienden van schone kunsten.
- Het fries langs het gebouw is het werk van de kunstenaar Jacek Malczewski.
- In de nissen langs de muren staan bustes van beroemde Krakause kunstenaars.
- In het gebouw worden tegenwoordig wisselende tentoonstellingen gehouden.
- In het betonnen paviljoen dat bij het palac Sztuki hoort, worden de tentoonstellingen van de bekende internationale grafiekbienale georganiseerd.

Pod Baranami.

- Rond 1500 is ook door samenvoeging van een enkele gotische huizen op nummer 27 een paleis ontstaan met een binnenplaats en een rijke renaissancistische decoratie.
- Het paleis kende heel wat eigenaren.
- Zo was het ooit eigendom van koning Stefan Batory en van bekende families als Ostrogski en Wielopolski.
- In de 17de eeuw kwam het in handen van de familie Radziwill, die het paleis door de aankoop van aangrenzende panden nogmaals vergrootte.
- In 1709 woonde de tsarewitsj Alexeï in het paleis.
- Hij was de zoon van Peter de Grote, die door zijn vader de Poolse koningstroon was toebedacht.
- Aan het eind van de 18de eeuw werd de barokke voorgevel gebouwd.
- In 1822 kwam het paleis in het bezit van de Potocki's, die er tot de Tweede Wereldoorlog woonden en er een schitterende collectie bewaarden.
- Rond 1860 vond een belangrijke verbouwing plaats waarbij de huidige neobarokke fagade met ramskoppen onder het balkon ontstonden.
- Dit is een verwijzing zijn naar het feit dat in de Middeleeuwen vlak bij het paleis de markt voor rammen werd gehouden.
- In de kelders bevindt zich nu het bekende cabaret 'Piwnica pod Baranami' en ook op de binnenplaats worden voorstellingen gegeven.

Pomnik Grunwaldzki. (Grunwald monument)

- Midden op het plac Jana Matejki staat dit historische monument.
- Het is een geschenk van de musicus en staatsman Jan Paderewski, ter nagedachtenis van koning Wladyslaw Jagiello (1386-1434), die in de veldslag bij Grunwald in 1410 de ridders van de Teutoonse Orde versloeg.
- Voor het monument staat het Graf van de Onbekende Soldaat.
- Vanaf deze plaats heeft u een mooi zicht op de Barbacane en de oude stad.

Stary Teater.

- Het Oude Theater werd geopend in 1799.
- Het is het oudste theater van Polen dat nog in gebruik is.
- Nadat in 1893 een nieuw theater in gebruik was genomen werd het oude theater grondig gerenoveerd.
- De uitbundige art-nouveaugevel stamt uit deze tijd.
- Het Szolajski museum op de straathoek aan de overkant heeft een belangrijke verzameling Poolse gotische kunst.
- Het bekendste stuk is de 15de eeuwse 'Mooie Madonna' uit Kruzlowa.

Slowacki theater.

- Aan het plac sw. Ducha stonden vroeger enkele ziekenhuizen en de kerk van het klooster van de heilige Geest.
- In 1897 moest dit complex wijken voor dit theater dat hier naar het voorbeeld van de Parijse opera werd gebouwd.
- Als u in Krakau bent moet u beslist proberen een voorstelling bij te wonen.
- Alleen het door Henryk Siemiradzki geschilderde toneelgordijn is al de moeite waard.

Spis paleis.

- Ook dit bouwwerk op nummer 34 is in de 18de eeuw ontstaan door het samenvoegen van gotische huizen.
- Vanuit dit paleis nam koning Jan III Sobieski de hulde van de burgers van Krakau in ontvangst na de overwinning op de Turken.
- Het was lange tijd in het bezit van de Lubomirski's.
- Daarna werd hier het eerste openbare theater geopend.

Sukiennice. (Lakenhal)

- De markt werd als centraal plein aangelegd bij de stadsplanning van 1257.
- Van hieruit lopen de hoofdstraten naar de voormalige ring van stadsmuren.
- In het verleden was de markt veel voller bebouwd.
- Er stonden een stadhuis, een waag, stallen en diverse kleinere gebouwen, maar deze zijn in het begin van de 19de eeuw afgebroken om meer ruimte te creëren.
- In de tijd dat Krakau nog de hoofdstad van Polen was, werd op de markt niet alleen handel gedreven (hij stond toen vol met stalletjes van handelaren), het was ook de plaats waar alle belangrijke gebeurtenissen plaatsvonden en waar mensen samenkwamen om staatsceremonies bij te wonen.
- Volgens een legende zijn de duiven op de markt de vervloekte ridders van Henryk IV Probus, die vanaf 1288 hertog van Krakau was.
- Op de hoek van de ulica Bracka bracht Albrecht von Hohenzollern, de laatste grootmeester van de Teutoonse Orde, in 1525 leenhulde aan
- koning Zygmunt I Stary, het geen als het begin van de Pruisische staat wordt aangemerkt.
- De Lakenhal vormt het middelpunt van dit belangrijke plein.
- Het is een langwerpig monumentaal gebouw uit de 13de eeuw, dat pas in de loop der eeuwen zijn huidige vorm kreeg.
- Het oudste deel, dat zich nu onder de grond bevindt, is romaans.
- Tijdens de regering van koning Kazimierz III Wielki werd de oude markthal vergroot en na een brand in 1555 werd hij in renaissancestijl herbouwd.
- Padovano ontwierp toen de dakrand, die het voorbeeld werd voor het later wijd verbreide type van de 'Poolse attica'.
- Het huidige uiterlijk kreeg de Lakenhal bij een restauratie in 1875 waaraan ook Jan Matejko meewerkte.
- In deze tijd ontstonden de neo-gotische arcades en de risalieten in de dwarsas.
- In 1879 werd op de eerste verdieping het eerste nationale museum van Polen geopend.
- Het museum heeft een belangrijke collectie Poolse schilderkunst die u zeker moet gaan bekijken.

Lakenhal

Polen korte beschrijving van Krakau

- De ingang vindt u in het midden, tegenover het beeld van Mickiewicz (1798-1855), de grootste dichter van de Poolse romantiek.
- Het museum bevat voornamelijk schilderijen uit de 19de en 20ste eeuw, waaronder werk van Matejko, Gierymski, Chelmonski en Kossak.
- Op de benedenverdieping bevinden zich leuke cafés en souvenirwinkeltjes.
- In juni dragen dichters tijdens het jaarlijkse Krakause kunstfestival aan de voet van het monument gedichten voor.
- Vanaf begin december staan rond het monument de kerststallen tentoongesteld van de jaarlijkse kerststallenwedstrijd.

Szober huis.

- In dit huis aan de markt 6 werd in 1661 de Mercuriusz Polski gedrukt, de eerste Poolse krant.
- Achter de huizen nummer 3/5 staat een gotische woontoren die aan het middeleeuwse Krakau herinnert.

Wielopolski paleis.

- De koninklijke route loopt van de markt naar het trechtersvormige begin van de ulica Grodzka, die de markt met de Wawel verbindt.
- Hoewel deze straat niet zo lang is, staan er maar liefst acht kerken.
- De Grodzka was het begin van een oude handelsroute die Krakau verbond met Wieliczka, Bochnia en (nog verder weg) Hongarije.
- Na een brand in 1850 werd de straat tussen de markt en het plac Dominikanski verbreed.
- Het Wielopolski paleis is momenteel het stadhuis van Krakau.
- Het werd in de 17de eeuw gebouwd als residentie van markies Wielopolski.
- Het monument voor Józef Dietl, burgemeester van 1866-'74, naast het paleis is van Dunikowski en wordt beschouwd als één van de allermooiste van Polen.

Wieza Ratuszowa.

- Deze 'Raadhuistoren' is het overblijfsel van het 16de eeuwse stadhuis dat in 1820 werd afgebroken om meer ruimte te scheppen op de markt.
- De toren, die 1383 werd gebouwd, is in de loop der eeuwen verschillende malen verhoogd.
- Op de barokke top van de toren ziet een windvaan met een gouden adelaar die het hoofdkwartier van de stedelijke autoriteiten moest bewaken.
- In de kelder is een café waar optredens van het satirische cabaret 'Maszkaron' worden gegeven.
- Een plaat in het plaveisel voor de toren duidt de plaats aan waar Kosciuszko op 24 maart 1794 gezworen heeft Polen te bevrijden van de vreemde overheersing.

Wieza Ratuszowa

Wierzynek.

- Dit huis op nummer 15 behoorde in de 14de eeuw aan de patriciërsfamilie Wierzynek.
- Volgens oude bronnen gaven zij in 1364 tijdens het koninklijk congres een feest ter ere van koning Kazimierz III Wielki, dat in weelde en rijkdom alles overtrof.
- Tegenwoordig vindt u hier één van de beste restaurants van Krakau.
- We kunnen u zeker aanraden één van de vele Poolse specialiteiten die hier op de kaart staan te proberen.
- Omdat het restaurant grote populariteit geniet, is reserveren noodzakelijk.

Wodzicki paleis.

- Dit paleis (op nummer 11) werd na een brand in 1781 in classicistische stijl herbouwd.
- Uit deze tijd stammen de fraaie gevel en delen van het interieur.
- Tegenover het gebouw staat het Popielhuis dat in 1774 door samenvoeging van twee woonhuizen is ontstaan.
- Het barokke portaal, dat wordt geflankeerd door atlanten, is een ontwerp van Francesco Placidi.
- Op nummer 12 staat het Krauze huis, dat in 1611 door Giovanni Trevano werd gebouwd.
- Momenteel vindt u daar een afdeling van het historisch museum van Krakau, met militaria en klokken.
- Er tegenover staat het barokke paleis van de abten van Jedrzejów met om de hoek de 17de eeuwse Johanneskerk.

Wolodkowicz paleis

- Schuin voor het station staat op de hoek van de Mica Pawia en de Lubicz het paleis van de prinsen Wolodkowicz.
- De Oekraïense tak van deze Litouwse familie bouwde in de 19de eeuw hier hun stadsresidentie die kenmerkend is voor de classicistische paleisarchitectuur die u in Krakau verder niet zoveel aantreft.
- Door de verstedelijking en de bouw van het station is het omringende park verloren gegaan.

Wyspianski museum.

- Aan het pleintje (Mica Kanonicza nummer 9) staat een museum dat gewijd is aan de bekende Poolse schilder Stanislaw Wyspiarski.
- Als u het straatje linksaf uitloopt komt u uit bij de Wawel.

Zbraski paleis.

- Het paleis op de hoek van de ulica Bracka (nummer 20) is in de loop der eeuwen verschillende malen van eigenaar verwisseld.
- Het veranderde net zo vaak van naam, zodat het ook bekend staat als het Potocki- of Jablonowski-paleis.
- Het werd gebouwd in 1540 door de samenvoeging van enkele gotische huizen.
- In de 17de eeuw werd het grondig verbouwd, waarbij de arcadehof ontstond.
- De sierlijke classicistische interieurs en de fagade ontstonden in 1773.
- Een plaat tussen de stadhuistoren en de ulica Szewska geeft de plaats aan waar Kosciuszko in 1794 zijn eed aflegde als leider van de opstand tegen de Russische overheersing.